

## **JALOSTUSOHJESÄÄNTÖ 1.1.2018 ALKAEN**

(hyväksytty vuosikokouksessa 26.3.2017)

Nämä ohjeet on laadittu yleisesti hyväksytyjä koiranjalostuksen periaatteita ja Suomen Kennelliiton – Finska Kennelklubbenin koiranomistajan perusohjeen henkeä noudattaen. Ohjeet on tarkoitettu yhdistyksen jäsenten noudatettaviksi. Ne eivät ole varsinaisen tuomiovallan alaisia. Jalostusohjesäännössä on mainittu sekä rotuyhdistyksen vaatimukset että Suomen Kennelliiton rajoitukset pentueen rekisteröinnille.

### **JALOSTUKSEN YLEISET PERIAATTEET**

Jalostukseen pyritään käyttämään mahdollisimman korkealuokkaista jalostusmateriaalia. Paritusyhdistelmää suunniteltaessa pyritään ottamaan huomioon yksilöiden luonteenpiirteet, ulkomuodolliset asiat, sekä perinnölliset sairaudet ja viat. Jalostusarvoa määriteltäessä kiinnitetään huomiota koiran oman laadun lisäksi myös sen vanhempien, sukulaisten ja erityisesti sen jälkeläisten laatuun. Jalostuspohjaa pyritään laajentamaan, ottaen huomioon rotuominaisuuksien säilyminen. Näiden työohjeiden yleisperiaatteet ovat vähimmäisvaatimuksineen jalostustoiminnan runkona ja ohjearvoina, kuitenkin niin, että kukin tapaus käsitellään yksilöllisenä. Säännöistä voidaan joustaa ja jalostustoimikunta voi myöntää yhdistelmälle luvan poiketa jalostusohjesäännön vähimmäisvaatimuksista. Jalostustoimikunnan periaate on olla työssään puolueeton ja noudattaa Suomen Kennelliiton ja Suomen Leonberginkoirat ry:n yleisiä toimintaperiaatteita. Jalostustoimikunta vastaa sille esitettyihin jalostustiedusteluihin kirjallisesti, jolloin selvitetään tehdyt ratkaisut perusteluineen. Jalostustoimikunnan on kokoonnettava riittävän usein käsittelemään saapuneita jalostustiedusteluita, jotka on toimitettava jalostustoimikunnalle hyvissä ajoin, mieluiten kolme kuukautta ennen suunniteltua astutusajankohtaa.

Jalostusta koskevat määräykset jakaantuvat:

- pentueen rekisteröintiä rajoittaviin sääntöihin,
- jalostukseen käytettävien koirien vähimmäisvaatimukseen eli pentuvälitykseen hyväksyttävien pentueiden kriteereihin
- sekä muihin suosituksiin, joiden noudattamisen toivotaan yleistyvän käytännössä.

Jalostusyksilön omistajan tulisi olla Suomen Kennelliiton ja Suomen Leonberginkoirat ry:n jäsen ja noudattaa koiranomistajan perusohjetta. Kasvattajan tulisi olla allekirjoittanut kasvattajasitoumus.

### **JALOSTUSTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET**

#### **I PENTUEEN REKISTERÖINNIN EHDOT PEVISA**

Pentueen rekisteröinnin ehtona on, että pentueen vanhemmista on ennen astutusta annettu virallinen

- lonkkakuvauslausunto

Rekisteröinnin raja-arvona on lonkkaniveldysplasian aste C siten, että astetta C saa käyttää vain asteen A tai B kanssa tai vaihtoehtoisesti yhdistelmän lonkkanivelten jalostusindeksien keskiarvon tulee olla vähintään 101. Kuvaushetkellä koiran tulee olla täyttänyt 18 kk.

- kynnärkuvauslausunto

Rekisteröinnin raja-arvo on 2. Kuvaushetkellä koiran tulee olla täyttänyt 18 kk.

- silmätarkastuslausunto.

Posterior polaarista katarakta sairastavan koiran jälkeläisiä ei rekisteröidä.

Urokselle rekisteröidään sen elinaikana korkeintaan 40 pentua, kuitenkin siten, että uroksen viimeinen pentue rekisteröidään kokonaisuudessaan.

## MUUT REKISTERÖINNIN EHDOT

Ulkomaisten urosten kohdalla noudatetaan koirarekisterikohdan 9 mukaista pysyvää poikkeuslupakäytäntöä. Ulkomailla tapahtuneesta astutuksesta tai tuontispermalla tapahtuneesta keinosiemennyksestä syntyneen pentueen rekisteröinnin kohdalla ei ulkomaiselta isältä vaadita PEVISA-ohjelman mukaisia tutkimustuloksia.

Nartulla voidaan teettää enintään viisi (5) pentuetta (= synnytystä) siten, että nartun edellisestä synnytyksestä on pentueen syntyessä oltava kulunut vähintään 10 kuukautta. Tätä tiheämpi pennutus sallitaan nartulle yhden kerran ja tällöin seuraavan synnytyksen väli on oltava vähintään yksi vuosi. Kivesvikaista koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Pentueen rekisteröinnin ehtona on, että uros on palkittu virallisessa näyttelyssä tai että sillä on eläinlääkärin todistus normaaleista kiveksistä.

## **II JALOSTUKSEEN KÄYTETTÄVIEN KOIRIEN VÄHIMMÄISVAATIMUKSET**

Ikä

- Nartun alaikäraja on 24 kuukautta astutushetkellä.
- Uroksen alaikäraja on 20 kuukautta astutushetkellä.

Näyttelytulos

- Jalostukseen käytettävän leonberginkoiran on saatava virallisessa näyttelyssä laatuarvostelussa vähintään kaksi EH-tulosta (sininen nauha) nuorten luokassa tai yksi EH-tulos (sininen nauha) avoimessa luokassa tai sen on pitänyt saada ennen 1.1.2011 kaksi EH-tulosta (punainen nauha) nuorten luokassa tai yksi EH-tulos (punainen nauha) avoimessa luokassa.
- Jalostukseen käytettävälle Suomessa rekisteröidylle leonberginkoiralle hyväksytään Suomessa tai muissa Pohjoismaissa 1.1.2011 jälkeen saavutetut näyttelytulokset.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö (HD)

- Jalostukseen hyväksytään koira, jonka HD-aste on A tai B ja siinä tapauksessa myös C, että yhdistelmän toisen osapuolen HD-aste on A tai B. Vaihtoehtoisesti yhdistelmän lonkkanivelten jalostusindeksien keskiarvon tulee olla vähintään 101.

Kyynärnivelen kasvuhäiriö (ED)

- Jalostukseen hyväksytään koira, jonka ED-aste on 1.

Perinnölliset silmäsairaudet

- Jalostukseen käytettävälle koiralle tulee suorittaa silmätarkastus. Silmätarkastus tehdään kaksi kertaa koiran elinaikana n. 2- ja 4 vuotiaana. Ensimmäinen tarkastus tehdään koiran ollessa vähintään 18 kuukautta vanha. Tämä tarkastus on voimassa kaksi vuotta ja mikäli koira jatkaa jalostusuraansa on koiran silmät tarkistettava toisen kerran. Kun koiralle on suoritettu edellä mainitut tarkastukset, tämän jälkeen silmäpeilausta ei tarvitse enää suorittaa. Mikäli koiran ensimmäinen silmätarkastus tehdään koiran ollessa 4-vuotias tai sitä vanhempi, ei sitä tarvitse enää uusia.
- Perinnöllistä silmäsairautta, kuten posterior polaarista kataraktaa tai silmänpainetautia (glaukooma) sairastavia koiria ei saa käyttää jalostukseen.
- Jos koiralla esiintyy muita kaihimuotoja, tulee jalostusyhdistelmän toisen osapuolen olla tervesilmäinen.

- Lieviä Entropion / trichiasis sekä ektropion / makroblepharon -diagnoosin saaneita koiria voi käyttää jalostukseen, mutta parituskumppaniksi on valittava em. vaivan suhteen terve yksilö. Vakavia tapauksia ei pidä käyttää jalostukseen lainkaan.
- Silmäluomistaan leikattuja koiria ei saa käyttää jalostukseen.

#### Polyneuropatia LPN1 ja LPN2

- Jalostukseen käytettävällä koiralla tulee olla LPN1- ja LPN2-geenitestitulos ennen astutusta.
- Vaihtoehtoisesti, koira katsotaan LPN1- ja 2-vapaaksi N/N, jos koiran molemmat vanhemmat ovat geenitestin mukaan LPN1- ja 2- vapaita N/N. (Vanhempien tulokset on toimitettu Suomen Leonberginkoirat ry:n ylläpitämälle listalle julkaistavaksi tai tulokset on julkaistu Worldwide Independent Leonberger Database –sivustolla).
- LPN1 kantajan D/N saa yhdistää LPN1 ei kantajaan N/N. LPN1 kantajaa D/N ei saa yhdistää toiseen LPN1 kantajaan D/N. Sairasta koira D/D ei saa käyttää jalostukseen. LPN2 kantajaa D/N tai sairasta D/D ei saa käyttää jalostukseen

#### LEMP

- Jalostukseen käytettävällä koiralla tulee olla LEMP-geenitestitulos ennen astutusta.
- Vaihtoehtoisesti, koira katsotaan LEMP- vapaaksi N/N, jos koiran molemmat vanhemmat ovat geenitestin mukaan LEMP- vapaita N/N. (Vanhempien tulokset on toimitettu Suomen Leonberginkoirat ry:n ylläpitämälle listalle julkaistavaksi tai tulokset on julkaistu Worldwide Independent Leonberger Database –sivustolla).
- LEMP- kantajan D/N saa yhdistää LEMP ei kantajaan N/N. LEMP- kantajaa D/N ei saa yhdistää toiseen LEMP- kantajaan D/N. Sairasta koira D/D ei saa käyttää jalostukseen.

#### Purentaviat

- Ala- tai yläpurentaista koira ei pitäisi käyttää jalostukseen.

#### Muut viat ja sairaudet

- Epilepsiaa sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen.
- Kurkunpäänhalvausta sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen.
- Polyneuropatian eri muotoja sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen.
- Vakavaa autoimmuunisairautta sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen.
- Syöpäsairauksia sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen.
- Vakavaa spondyloosia sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen.
- Dilatoivaa kardiomyopatiaa sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen.

**Sairasta koira ei tule muissakaan tapauksissa käyttää jalostukseen.**

### III MUUT SUOSITUKSET

#### Sukusiitoskerroin

- Jalostuksessa suositellaan yleisesti viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.

#### Kyynärnivelen kasvuhäiriö (ED)

- On suotavaa, että jos jalostukseen käytettävä koira sairastaa kyynärniveldysplasiaa, toisen osapuolen tulisi olla kyynärniveliiltään terve.

#### Purentaviat

- On suotavaa, että mikäli koiralla on kapea alaleuka, yhdistelmän toisella osapuolella on normaalisti kehittynyt alaleuka.

- On suotavaa, että mikäli koiralla on hammaspuutoksia, yhdistelmän toisella osapuolella on täysi hampaisto.

#### Perinnölliset silmäsairaudet

- Jos koiralla esiintyy multifokaali RD tai iris iris-rihmoja, (PPM) tulisi jalostusyhdistelmän toisen osapuolen olla terveysilmäinen.
- PHTVL PHTVL/PHPV asteita 2-6 sairastavaa koiraa ei tulisi käyttää jalostukseen. Jos koira sairastaa PHTVL/PHPV astetta 1, tulisi jalostusyhdistelmän toisen osapuolen olla terveysilmäinen.

#### Polyneuropatia

- Jalostuksessa tulisi välttää yhdistämästä koiria, joiden lähisuvussa esiintyy polyneuropatian eri muotoja.

#### Muut sairaudet

- Jalostuksessa tulisi välttää yhdistämästä koiria, joiden lähisuvussa esiintyy syöpäsairauksia tai joiden suvuissa esiintyy runsaasti syöpäsairauksia.
- Jalostuksessa tulisi välttää yhdistämästä koiria, joiden lähisuvussa esiintyy sydänsairauksia tai joiden suvuissa esiintyy runsaasti sydänsairauksia.

### **POIKKEUSLUVAT**

Poikkeusluvut tulee aina anoa ennen astutusta.

### **I POIKKEUSLUPA JALOSTUSOHJESÄÄNNÖN VÄHIMMÄISVAATIMUKSISTA VOIDAAN MYÖNTÄÄ SEURAAVISSA TAPAUKSISSA:**

Kynnärnivelen kasvuhäiriö (ED) /yhdistelmä 2 + 0

Poikkeuslupa voidaan myöntää yhdistelmälle, jonka toisella vanhemmalle kynnärnivelukuvauksen tulos on 2 ja toisen 0 seuraavin ehdoin:

- Yhdistelmän sukusiitoskerroin ei saa 4:lla sukupolvella olla korkeampi kuin 0,00 %.
- BLUP-indeksien keskiarvo ylittää luvun 100.
- Molempien koirien sisarusten kynnärnivelukuvausten tutkimustulosten ja kuvausprosentin pitää ylittää rodun keskiarvo.
- Molempien koirien tulee olla geenitestattuja LPN1 ja 2 sekä LEMP-vapaita N/N tai LPN1, LPN2 ja LEMP-vapaiden N/N vanhempien jälkeläisiä.
- Molempien koirien tulee täyttää jalostusohjesäännön muut vähimmäisvaatimukset.

Virallisen näyttelyn laatuarvostelu/ yhdistelmän toiselta osapuolelta puuttuu vaadittava näyttelytulos

Poikkeuslupa voidaan myöntää yhdistelmälle, jonka toiselta vanhemmalta puuttuu virallisessa laatuarvostelussa saadut kaksi EH-tulosta (sininen nauha) nuorten luokassa tai yksi EH-tulos (sininen nauha) avoimessa luokassa tai ennen 1.1.2011 saadut kaksi EH-tulosta (punainen nauha) nuorten luokassa tai yksi EH-tulos (punainen nauha) avoimessa luokassa seuraavin ehdoin:

- Koiralla tulee olla rodun ulkomuototuomarin kirjallinen laatuarvostelu, jos virallinen näyttelytulos puuttuu.
- Yhdistelmän toisella osapuolella tulee olla jalostusohjesäännön mukainen näyttelytulos.
- Uroksella tulee olla eläinlääkärin allekirjoittama todistus molempien kivesten laskeutumisesta, mikäli sillä ei ole virallista näyttelytulosta.

### **II ROTUYHDISTYS VOI PUOLTAA REKISTERÖINNIN POIKKEUSLUPA-ANOMUSTA SEURAAVISSA TAPAUKSISSA:**

Mikäli uroksen jälkeläisten HC-, ED- ja HD-tutkimusprosentti ja – tutkimustulokset ovat rodun keskitasoa tai paremmat, tulee rotuyhdistys puoltamaan poikkeuslupa-anomusta jälkeläismäärän ylittämiseksi ja esittämään, että poikkeusluvan perusteella syntynyt pentue rekisteröidään normaalilla rekisteröintimaksulla. Pentueen rekisteröinti-ilmoitukseen tulee liittää rotuyhdistyksen puoltava lausunto. Mikäli jalostuksellisista syistä on perusteltua käyttää iäkstä urosta, jolta puuttuu kyynärnivelten tarkastuslausunto, rotuyhdistys tulee puoltamaan rekisteröinnin poikkeuslupa-anomusta ja esittämään normaalia rekisteröintimaksua, mikäli uros edustaa kannassa harvinaisia sukuja. Rotuyhdistys tulee esittämään pentueen rekisteröintiä normaalilla rekisteröintimaksulla. Pentueen rekisteröinti-ilmoitukseen tulee liittää rotuyhdistyksen puoltava lausunto. On huomattava, että pentueen rekisteröinnin poikkeuslupa-anomus osoitetaan Kennelliiton Jalostustieteelliselle toimikunnalle, joka päättää rekisteröinnistä.

## **ROTUYHDISTYKSEN ASEMA JALOSTUSTYÖSSÄ**

Rotuyhdistyksen jalostustoimikunta on yhdistyksen hallituksen valitsema ja toimii neuvoa antavana elimenä. Se on kaikkien jäsenten käytettävissä. Jalostustoimikunta kerää tietoja ja välittää tietoja koirista jalostusta silmällä pitäen. Jalostustoimikunta tiedottaa sairauksista ja kannan tilasta saatavan tiedon puitteissa. Jalostustoimikunta suorittaa kyselyitä, pentuekatselmuksia ja jalostustarkastuksia. Jalostustoimikunta julkaisee internetissä jalostusuroslistan, jalostuksen tavoiteohjelman liitteineen sekä jalostusohjesäännön.

Jäsenlehdessä tai vuosikirjassa julkaistaan kaikki näyttelyarvostelut, TOKO-, VEPE- ja AGILITY-tulokset, luonnetesti- ja BH-tulokset, tutkimustulokset perinnöllisten sairauksien varalta ja rekisteröidyt pentueet sukusiitoskertoimineen sekä rekisteröidyt tuontikoirat. Jalostustoimikunta auttaa tarvittaessa jalostusyhdistelmän valinnassa. Rotuyhdistys suorittaa myös pentuvälitystä. Välitettäväksi hyväksytään ne jäsenten kasvattamat rekisteröitävät pentueet, joiden vanhemmat täyttävät jalostukseen käytettävän koiran vähimmäisvaatimukset tai jalostusyhdistelmä on jalostustoimikunnan hyväksymä. Rotuyhdistys valvoo myös, että jalostustyö tapahtuu jalostuksen tavoiteohjelmaa ja jalostusohjesääntöä noudattaen.